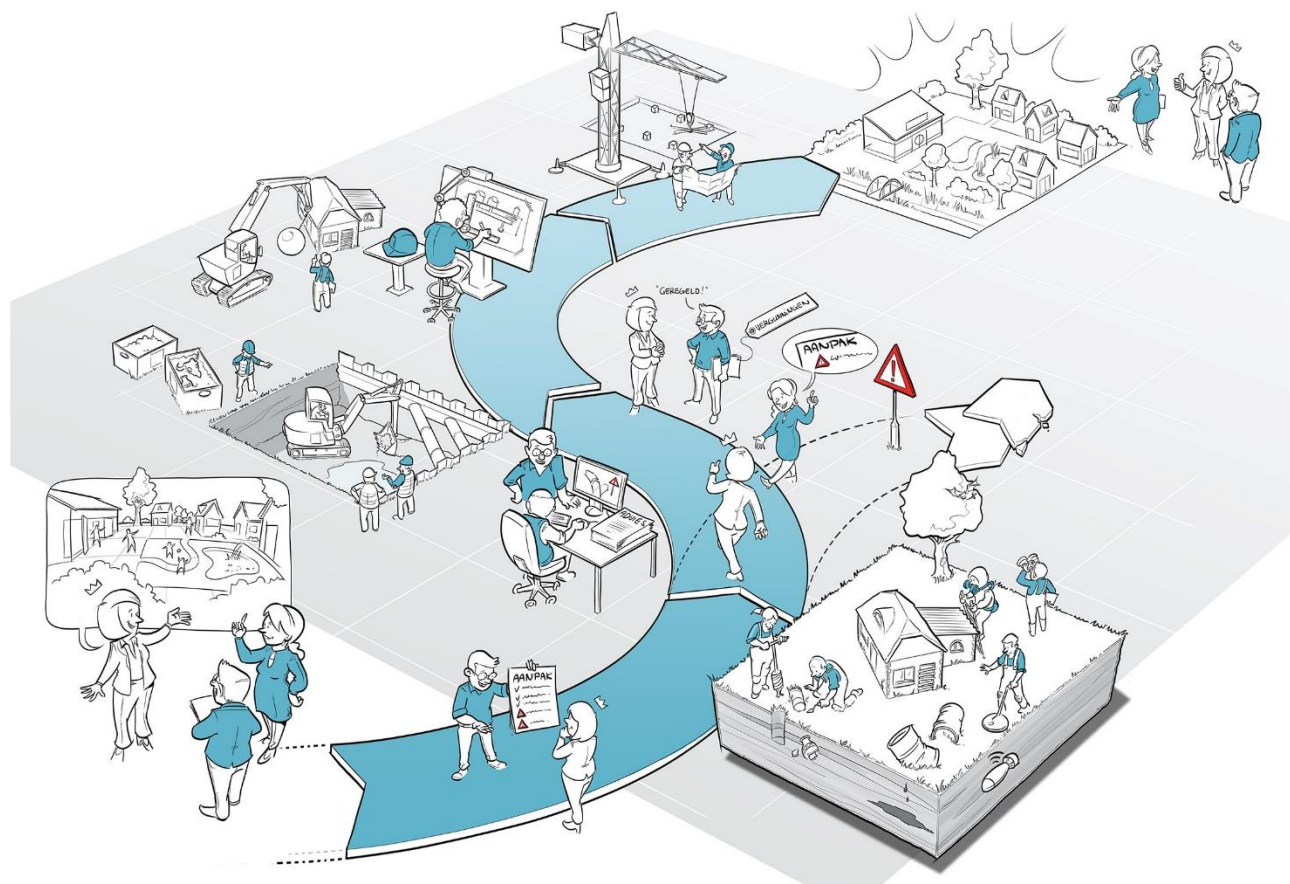

Quickscan Wet natuurbescherming – Amsterdamse poort – Cluster 7 Amsterdam

RAPPORT

Datum	:	11-3-2020
Kenmerk	:	R&O20022506/RSL/rap1
Auteur	:	Dhr. R. Sluijs
Vrijgave	:	Mevr. J. Weijers
Opdrachtgever	:	Rho Adviseurs B.V. Delftseplein 27b 3013 AA Rotterdam

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Doel van het onderzoek	3
1.3	Leeswijzer	3
2.	Opzet en uitvoering van het onderzoek.....	4
2.1	Bureaustudie	4
2.2	Veldonderzoek	4
2.3	Effectenbeoordeling	4
3.	Beschrijving van het plangebied	5
3.1	Ligging plangebied ten opzichte van beschermde gebieden en omgeving	5
3.2	Algemene beschrijving van het plangebied	9
4.	Wettelijk kader	11
4.1	Wet natuurbescherming, onderdeel soorten	11
4.2	Verordening vrijstellingen soorten Noord-Holland	12
5.	Resultaten en effectenbeoordeling	13
5.1	Vleermuizen	13
5.2	Grondgebonden zoogdieren	14
5.3	Vaatplanten	15
5.4	Vogels	15
5.5	Amfibieën en reptielen.....	16
5.6	Overige beschermde soorten	17
5.7	Bomen in het plangebied	17
6.	Effecten, verplichtingen en aanbevelingen	18
6.1	De zorgplicht zoals weergegeven in artikel 1.11.....	18
6.2	De zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 3.1	18
6.3	Overzicht van onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten	19
7.	Doorlooptijd nadere onderzoeken	20
7.1	Huisbus	20
7.2	Vleermuizen	21
	Aanbevelingen	22
	Literatuur en bronvermelding	24

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Rho Adviseurs voor leefruimte, is een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd bij de Amsterdamse poort, te Amsterdam Bijlmer. Het betreft het gebied tussen de Flierbosdreef, Hoogoorddreef en het Bijlmerplein. De voorgenomen plannen betreffen de gedeeltelijke sloop van opstallen in het plangebied en nieuwbouw op locatie.

1.2 Doel van het onderzoek

Deze quickscan flora en fauna heeft ten doel de voorgenomen plannen te toetsen aan de huidige natuurwetgeving zodat duidelijk wordt welke maatregelen moeten worden getroffen om overtreding van deze wet te voorkomen. Het plangebied is onderzocht en beoordeeld op de aanwezigheid van en betekenis voor door de Wet natuurbescherming beschermde plant- en diersoorten. Indien overtreding niet kan worden vermeden, is in het onderhavige rapport aangegeven voor welke soorten en met welke onderbouwing ontheffing dient te worden aangevraagd. Indien aanvullend onderzoek noodzakelijk blijkt, kan op basis van de quickscan een gedegen planning daarvan worden gemaakt.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de opzet van het onderzoek besproken en in hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op het plangebied. In hoofdstuk 4 is de reikwijdte en de doelstelling uit de Wet natuurbescherming beschreven. In hoofdstuk 5 worden conclusies getrokken uit de resultaten van het bureauonderzoek en het veldbezoek, waarna in hoofdstuk 6 de conclusies zijn samengevat. In hoofdstuk 7 wordt ingegaan op de noodzakelijke nadere onderzoeken. Tot slot worden de bijlagen aanbevelingen gedaan om de ecologische structuur in het gebied te verbeteren en een overzicht van de geraadpleegde literatuur gepresenteerd.

Fig. 1: gedeeltelijk aanzicht plangebied: flat aan de parkeerzijde van het plangebied.

2. Opzet en uitvoering van het onderzoek

Het onderhavige flora- en faunaonderzoek bestaat uit twee onderdelen, te weten: een bronnen- en literatuuronderzoek (bureaustudie) en een biotooptoets (veldbezoek). De biotooptoets is door een ecoloog uitgevoerd op 1 maart in de ochtend, bij windkracht zuid 4, regenachtig weer en circa 7°C.

2.1 Bureaustudie

Het bronnen- en literatuuronderzoek omvat een bureaustudie, waarbij kaarten zijn geraadpleegd (kenmerken van het landschap waarin het plangebied zich bevindt) en de reeds bekende verspreidingsgegevens van voorkomende beschermde soorten in de regio zijn geraadpleegd. In het bronnen- en literatuuronderzoek zijn het plangebied en het omliggende gebied in een straal van ongeveer 1,5 kilometer onderzocht.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. Een overzicht van de gebruikte literatuur is opgenomen in de literatuurlijst, die is opgenomen in de bijlage van deze briefrapportage.

2.2 Veldonderzoek

Naast een bureaustudie is een biotooptoets uitgevoerd. Dit betreft een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld. Op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied. De resultaten van de biotooptoets betreffen uitsluitend waarnemingen binnen het plangebied.

2.3 Effectenbeoordeling

Op basis van de veldkenmerken van het plangebied en de verspreiding van beschermde soorten, is beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied van betekenis kan zijn. Bij deze toetsing is alleen gekeken naar de beschermde soorten uit de Wet Natuurbescherming. Deze soorten hebben een Nederlandse of Europese bescherming en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Wanneer effecten optreden of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming.

Algemene soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen zoals weergegeven in artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet Natuurbescherming. Wel geldt de zorgplicht ex artikel 1.11.

3. Beschrijving van het plangebied

3.1 Ligging plangebied ten opzichte van beschermde gebieden en omgeving

Het plangebied is gelegen in Amsterdam Bijlmer, nabij de Arena. Het betreft het gebied tussen de Flierbosdreef, Hoogoorddreef en het Bijlmerplein.

Fig. 2: Afkadering plangebied

een straal van 7 kilometer liggen de volgende Natura 2000-gebieden:

Markermeer & IJmeer 5,7km	status stikstofgevoeligheid	<i>niet gevoelig</i>
Botshol – 5,7 km	status stikstofgevoeligheid	<i>gevoelig tot zeer gevoelig</i>

Fig. 3: Ligging plangebied (rode cirkel midden) ten opzichte van stikstofgevoelige Natura2000 gebieden en omgeving. Bron: Calculator Aerial

Quicksan Wet natuurbescherming Amsterdamse Poort cluster 7 – Amsterdam – R&O20022506/RSL/rap1

Het plangebied maakt ook geen deel uit van een in Amsterdam aangewezen groene of ecologische zone.

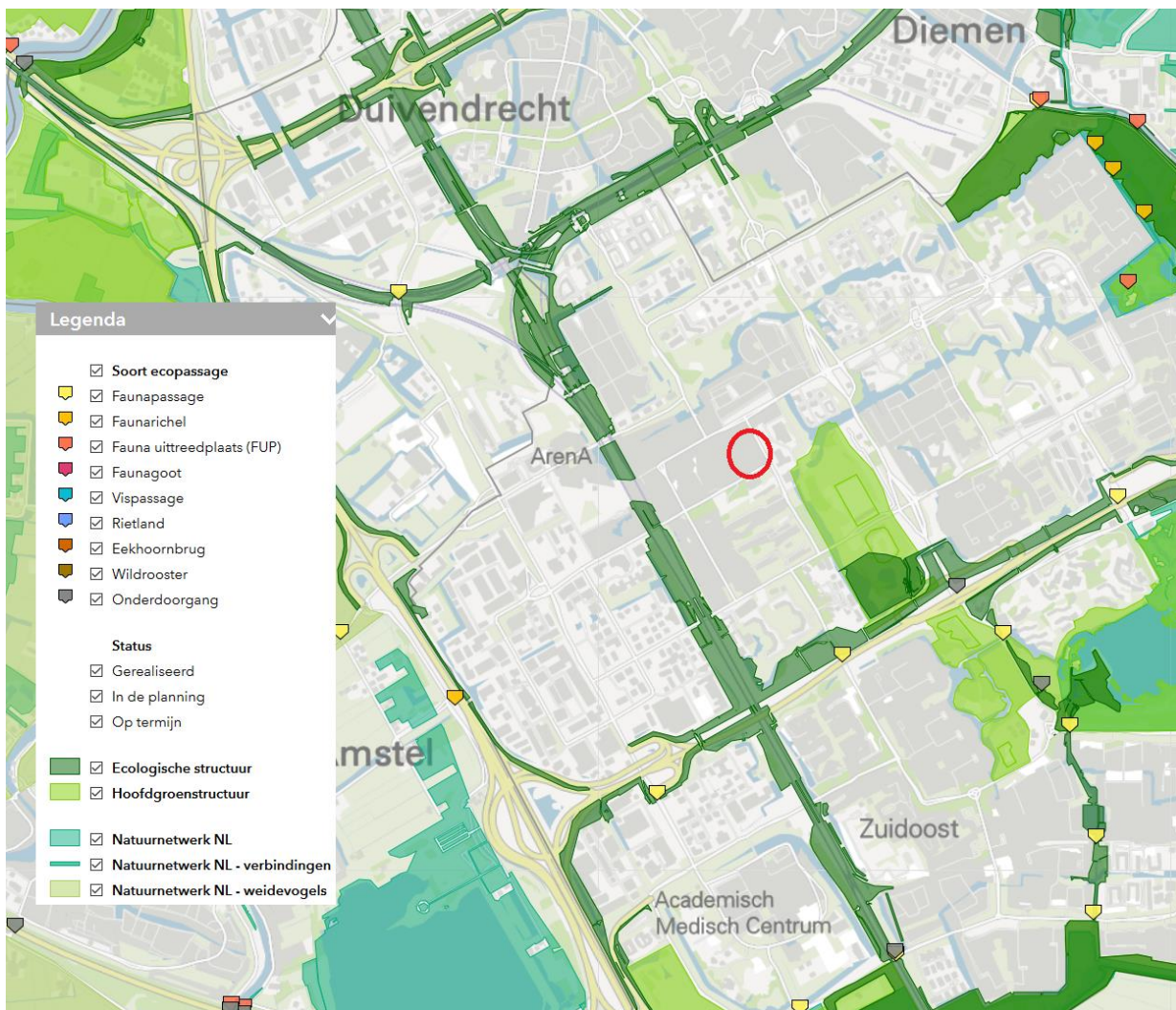

Fig. 5: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van in Amsterdam aanwezige ecologische structuren. Bron: maps.amsterdam.nl

3.2 Algemene beschrijving van het plangebied

In het plangebied staat één flatgebouw, welke aan de voorzijde grenst aan de winkelstraat Bijlmerplein en aan de achterzijde aan parkeergelegenheid. Onder het parkeerdek bevinden zich winkels en meer parkeerplaatsen. Enkele bomen bij het voormalige Postnl gebouw en gecultiveerd groen op het parkeerdek zijn in het plangebied aanwezig. Het biotoop is, met uitzondering van die bomen en enkele bloembakken, geheel bebouwd en verhard. De omgeving van het plangebied is eveneens geheel bebouwd en verhard.

Fig. 6: Foto-impressie parkeerdek en parkeergarage

Fig. 7: Foto-impressie flat aan Bijlmerplein zijde en toegang tot parkeerdek via Bijlmerplein

Fig. 8: Foto-impressie winkelstraat onder parkeerdek

Fig. 9: Foto-impressie voormalig Postnl gebouw

Fig. 10: Foto-impressie flat aan parkeerszijde.

4. Wettelijk kader

4.1 Wet natuurbescherming, onderdeel soorten

Voor soortenbescherming geldt voor deze wet dat deze gericht is op het bereiken of herstellen van een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. De wet maakt hiervoor een programmatische aanpak mogelijk. Binnen deze wet wordt de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën:

1. De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (art. 3.1 – 3.4).
2. De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV, V) en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5 - 3.9).
3. De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 - 3.11). Voor de zoogdier- amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Verbodsbepalingen: Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Uitbreiding verbodsbepalingen en mogelijkheid tot ontheffing of vrijstelling: Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielend.

2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. t/m h. (niet van toepassing, zie wettekst).
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

4.2 Verordening vrijstellingen soorten Noord-Holland

De provincie Noord-Holland acht het wenselijk vrijstellingen te verlenen van verboden ter bescherming van soorten dieren op grond van de Wet natuurbescherming voor de volgende diersoorten:

Aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Bovenstaande soorten zijn derhalve niet beschermd bij de voorgenomen werkzaamheden, wel geldt de zorgplicht.

5. Resultaten en effectenbeoordeling

5.1 Vleermuizen

Resultaten bureauonderzoek

Het plangebied heeft meerdere opstallen waarin vleermuizen kunnen verblijven indien geschikte invliegopeningen aanwezig zijn. De meest voorkomende gebouwbewonende vleermuissoort is de gewone dwergvleermuis. Andere soorten die vaak of regelmatig in stedelijk gebied in gebouwen verblijven en voorkomen in Amsterdam zijn de ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en watervleermuis. Verschillende ruimten in gebouwen kunnen door vleermuizen gebruikt worden als verblijfplaatsen. Dit gebruik is afhankelijk van de tijd van het jaar, de (buiten)temperatuur en de functie van de verblijfplaats. De gewone dwergvleermuis gebruikt bijvoorbeeld spouwmuren en de ruimten onder daken van woningen als kraamverblijfplaatsen.

Rosse vleermuis, watervleermuis en ruige dwergvleermuis zijn boombewonende soorten die volgens verspreidingsgegevens voor kunnen komen. Zomerverblijven bevinden zich vaak in (oude) bomen met holten. Gewone dwergvleermuis kan holten gebruiken als paarverblijf. De bomen in het plangebied en direct naast de gebouwen moeten worden onderzocht op holtes die voor vleermuizen geschikt zijn om in te verblijven, zoals ingerotte boomdelen, ingescheurde takken en loshangend schors.

Het is vanwege de ligging in het centrum onaannemelijk dat vleermuizen de straten in het plangebied gebruiken als vaste vliegroute. In de straten blijft een lijnvormige structuur aanwezig, waardoor de plannen geen effect hebben op vliegroutes.

Resultaten veldbezoek

De flat beschikt over open stootvoegen op verschillende hoogtes en zowel aan de Bijlmerplein- als parkeerdekzijde. Andere openingen zijn in de flat niet gevonden. Het voormalige Postnl gebouw heeft aan de Flierbosdreef grote open stootvoegen op ongeveer 5m hoogte. In dit gebouw zijn verder geen openingen gevonden die voor vleermuizen geschikt zijn. Zie detailfoto's hieronder.

De andere gebouwen in het plangebied hebben geen voor vleermuizen geschikte openingen.

Fig. 11: Eén van de vele open stootvoegen in de flat.

De enige open stootvoegen in het Postnl gebouw.

In de bomen in het plangebied zijn geen voor vleermuizen geschikte holtes aangetroffen.

Als foerageergebied heeft het plangebied vanwege de afwezigheid van groen van betekenis geen essentiële functie. Met de nieuwbouwplannen komt meer groen in het gebied terug.

Het plangebied vormt geen lijnvormige structuur. De bomen langs de Hoogoorddreef op 20 meter naast het plangebied mogelijk wel.

Conclusie vleermuizen

Geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn in het plangebied aanwezig in het flatgebouw en het voormalige Postnl gebouw. Het is daarom mogelijk dat vleermuizen in het gebied verblijven. Nader onderzoek naar de functie van het gebied naar vleermuizen moet plaatsvinden. Zie §7.2.

Het gebied maakt geen deel uit van een lijnelement en wordt daardoor niet gebruikt als vaste vliegroute van vleermuizen. De bomen langs de Hoogoorddreef mogelijk wel.

Fig. 12: Bomen langs de Hoogoorddreef (links) en plangebied (rechts). Afbeelding: Google Maps

Indien tijdens de bouwfase deze bomenrij met kunstlicht wordt beschenen, is nader onderzoek naar de functie van deze bomenrij als vaste vliegroute noodzakelijk. Geadviseerd wordt de kunstverlichting gericht op het plangebied te houden, zodat van verstoring van een mogelijke vliegroute geen sprake is.

Als foerageergebied heeft het plangebied geen essentiële functie. Op basis van het bovenstaande is het uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten hebben op foerageergebied en vaste vliegroutes van vleermuizen.

Door in de nieuwbouw vleermuiskasten of andere voorzieningen voor vleermuisverblijven te treffen kan het plangebied aantrekkelijk(er) gemaakt worden voor vleermuizen.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Resultaten bureauonderzoek

Op basis van verspreidingsgegevens, stedelijke ligging en biotoop zijn geen beschermde zoogdieren te verwachten. Beschermde zoogdieren als noordse woelmuis en waterspitsmuis komen voor buiten de ring A10/A2/A9 van Amsterdam en moeten vele barrières oversteken om in het plangebied te komen. Bovendien is het plangebied voor deze aan water gebonden soorten ongeschikt.

Steenmarter (*Martes foina*) komt volgens verspreidingsgegevens niet voor, maar is wel bezig met een opmars naar het westen van Nederland. Steenmarter is het enige beschermde zoogdier dat in een biotoop als dat van het plangebied aanwezig kan zijn. Gezien het plangebied ver weg ligt van kleinschalig cultuurlandschap, waar de steenmarter kan foerageren en schuilen, lijkt het uitgesloten dat de soort voorkomt in het plangebied.

Het plangebied moet worden gecontroleerd op voor steenmarter geschikte verblijfplaatsen.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren of sporen van beschermde zoogdieren waargenomen. Er is geen schuilplaats van steenmarter waargenomen. Niet alleen zijn geen gaten in de gevels aanwezig, maar tevens wordt het plangebied nog bewoond of gebruikt, waardoor het aan verstoring onderhevig is. Verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet waargenomen. Foerageergebied en dekking zijn in het plangebied niet aanwezig.

Conclusie grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten zoogdieren aangetroffen. Er is geen verblijfplaats van een steenmarter gevonden. Foerageergebied en dekking zijn in het plangebied niet aanwezig. Het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor beschermde zoogdieren. Nader onderzoek of maatregelen voor deze soortgroep zijn niet noodzakelijk. Voor eventueel aanwezige algemene zoogdieren geldt de zorgplicht (zie §6.1).

5.3 Vaatplanten

Resultaten bureauonderzoek

Op basis van verspreidingsgegevens en biotoop kan de aanwezigheid van beschermde soorten vaatplanten worden uitgesloten.

Resultaten veldbezoek

Beschermde vaatplanten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Geconstateerd is dat het biotoop, dat geheel verhard en gecultiveerd is, hiervoor ongeschikt is.

Conclusie vaatplanten

Geconcludeerd kan worden dat de aanwezige vaatplanten geen beschermde status hebben en ontwikkelingen niet in de weg staan.

5.4 Vogels

Resultaten bureauonderzoek

In de verspreidingsgegevens worden over de afgelopen drie jaar meerdere vogelsoorten genoemd. Huismus (*Passer domesticus*), gierzwaluw (*Apus apus*) en andere soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, worden gemeld in Amsterdam. Bebouwing is aanwezig waardoor geschikte invliegopeningen aanwezig kunnen zijn voor gierzwaluw of huismus. Roofvogels, uilen of andere soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, worden gezien het biotoop niet verwacht. Volgens de maps.amsterdam.nl komen in het plangebied huismussen voor. Andere beschermde soorten worden op die kaart niet genoemd.

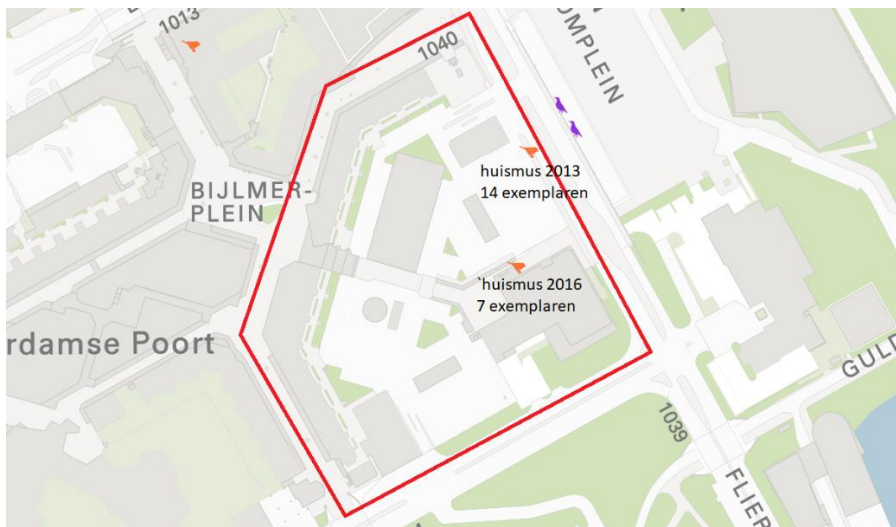

Fig. 11: voorkomen van huismus in Amsterdam. Bron: maps.amsterdam.nl.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen waargenomen. De omstandigheden waren niet optimaal voor het waarnemen van huismussen. Het plangebied lijkt niet geschikt voor huismus, maar de soort valt vanwege eerdere waarnemingen niet uit te sluiten. Mochten huismussen voorkomen, dan zijn de bomen en het andere groen vanwege de aanwezigheid van een of meerdere verblijven van huismus van essentieel belang voor huismus als schuilplaats nabij het nest en als foerageergebied.

In de bomen in en rond het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten gevonden. Voor gierzwaluw is het plangebied ongeschikt, omdat invliegopeningen ontbreken.

Vanwege het aanwezige groen kunnen ook andere vogels in het plangebied gaan broeden. Stadsduif broedt op verschillende plaatsen. Zowel de stadsduif als het nest ervan zijn niet beschermd.

Conclusie vogels

Het plangebied heeft mogelijk een functie voor huismussen waarvan het nest jaarrond beschermd is. Daarom doet het groen in het plangebied mogelijk dienst als essentiële foerageerplaats en schuilplaats voor huismussen. Voor gierzwaluw zijn geen invliegopeningen aanwezig. Het plangebied heeft waarschijnlijk een functie voor algemene broedvogels vanwege de aanwezigheid van groen in de tuinen. Nader onderzoek naar hoeveel huismussen in het plangebied broeden is noodzakelijk. Zie §7.1.

5.5 Amfibieën en reptielen

Resultaten bureauonderzoek

De aanwezigheid van beschermde soorten amfibieën en reptielen kan op basis van verspreidingsgegevens, biotoop en ligging ten opzichte van hun dichtstbijzijnde natuurlijke habitat (Natura2000-gebied Botshol en omgeving) worden uitgesloten. Ook de kaart van beschermde flora en fauna in Amsterdam maakt geen melding van beschermde soorten.

Resultaten veldbezoek

Amfibieën en reptielen zijn vanwege de tijd van het jaar niet waargenomen. Het plangebied beschikt niet over een watergang. Poeltjes of plaatsen waar regenwater kan blijven staan wat dienst kan doen als voortplantingswater zijn niet aanwezig in of nabij het plangebied. Los zand voor rugstreeppad om zich in te graven voor de winter is niet aanwezig, want het gehele plangebied is verhard. Geconstateerd is dat het plangebied geen geschikt biotoop voor rugstreeppad of andere beschermde soorten vormt.

Conclusie amfibieën en reptielen

Beschermde amfibieën en reptielen kunnen op basis van biotoop worden uitgesloten. Algemene soorten kikkers of gewone pad worden gezien het biotoop, geen water, eveneens niet verwacht aanwezig te zijn.

Vanwege de afwezigheid van de beschermde rugstreeppad en andere amfibieën en reptielen zijn nader onderzoek naar het voorkomen van rugstreeppad en maatregelen met betrekking tot rugstreeppad en andere amfibieën en reptielen niet noodzakelijk.

5.6 Overige beschermde soorten

Resultaten bureauonderzoek

De soortgroep vissen is niet onderzocht, omdat een watergang ontbreekt.

De verschillende soorten libellen, vlinders, insecten en andere ongewervelden die vermeld worden in de Wet natuurbescherming zijn aanwezig in een ander verspreidingsgebied en biotoop dan het plangebied. Meldingen van deze soorten in het plangebied zijn er niet, het verspreidingsgebied ligt buiten het plangebied.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het biotoop ongeschikt is voor beschermde soorten libellen en vlinders, vanwege het ontbreken van poeltjes of specifieke waardplanten.

Conclusie overige beschermde soorten

Met beschermde ongewervelde diersoorten hoeft op grond van biotoop en verspreidingsgegevens geen rekening gehouden te worden.

5.7 Bomen in het plangebied

De bomen in het plangebied vallen binnen de bebouwde kom van Amsterdam en zijn daarom niet beschermd in de Wet natuurbescherming. Volgens de website van de gemeente Amsterdam geldt: "U hebt een vergunning nodig in deze situaties:

- Als u bomen en struiken gaat kappen, snoeien (bij meer dan 20%) en bij de eerste keer knotten. Voor bomen die jaarlijks worden geknot, hebt u geen vergunning nodig.
- Als u bomen en struiken gaat verwijderen en verplaatsen.
- Bij mogelijke schade aan bomen en struiken. Wanneer u gaat bouwen, uitbreiden of kabels en leidingen gaat verleggen en daardoor een beschadiging kan plaatsvinden aan de boom of de wortels.

Bekijk ook de Bomenverordening en de kaart van monumentale bomen en ander waardevol groen in Amsterdam.

Bij welke bomen en struiken?

Als eigenaar van een boom vraagt u een kapvergunning aan. U hebt een vergunning nodig als de dikte van de stam op 1,30 meter hoogte een omtrek heeft van minimaal 31 centimeter. Dit geldt ook voor dode bomen. Is uw boom of struik dunner dan 31 centimeter dan hoeft u geen vergunning aan te vragen."

De bomen staan niet op de kaart van waardevolle bomen in het plangebied.

6. Effecten, verplichtingen en aanbevelingen

Uit bureaustudie en biotooptoets is naar voren gekomen dat het op grond van waarnemingen uit het verleden van huismussen het mogelijk is dat met de plannen vaste rust- en verblijfplaatsen, essentieel leefgebied en essentieel foerageergebied, worden aangetast van de in de Wet natuurbescherming beschermde huismus. Nader onderzoek naar, of en zo ja hoeveel, huismussen in het plangebied verblijven is noodzakelijk. Als uit dit onderzoek blijkt dat er huismussen in het plangebied broeden is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk, zie §7.1.

Uit bureaustudie en biotooptoets is naar voren gekomen dat het mogelijk is dat met de plannen vaste rust- en verblijfplaatsen worden aangetast van in de Wet natuurbescherming beschermde vleermuizen. Nader onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk, zie §7.2.

Voor andere beschermde soorten is het plangebied ongeschikt biotoop. Nadelige effecten van de werkzaamheden op deze soorten zijn uit te sluiten.

De zorgplicht van de Wet natuurbescherming is altijd van toepassing. Hieronder wordt geadviseerd hoe aan deze zorgplicht invulling kan worden gegeven.

6.1 De zorgplicht zoals weergegeven in artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Zodra een in het wild levend dier wordt aangetroffen tijdens de werkzaamheden kan deze worden gevangen en direct worden overgeplaatst naar een geschikte habitat in de nabijheid van het plangebied.

6.2 De zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

De Wet natuurbescherming biedt bescherming aan alle in gebruik zijnde nesten en rustplaatsen van vogels. De nestbescherming geldt voor alle soorten gedurende het broedseizoen en voor een beperkt aantal soorten jaarrond. Iedere vogel is tijdens het broeden beschermd. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode, globaal wordt uitgegaan van half maart tot half augustus.

6.3 Overzicht van onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten

Soort(groep)	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing	Bijzonderheden/ opmerkingen
Vleermuizen	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Mogelijke verblijfplaatsen aanwezig.
Grondgebonden zoogdieren	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.
Vogels	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek naar huismus.
Amfibieën en reptielen	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.
Vaatplanten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.
Overige soorten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.

7. Doorlooptijd nadere onderzoeken

7.1 Huismus

Sommige soorten, waaronder huismus, hebben een jaarrond nestbescherming, omdat zij jaarlijks terugkeren of gebruik maken van hetzelfde nest.

Tijdens het flora- en faunaonderzoek is vastgesteld dat in het plangebied jaarrond beschermde soorten kunnen voorkomen. Aanvullend onderzoek is nodig om het voorkomen van deze soorten met zekerheid vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Gelet wordt op nest- en territorium indicerend gedrag. Om vast te stellen of er broedgevallen aanwezig zijn, wordt de locatie tijdens meerdere bezoeken geïnterviewd. Voor huismussen geldt dat met twee bezoeken in de periode 1 april tot half mei, of vier bezoeken in de periode van 10 maart tot en met 20 juni kan worden vastgesteld in welke mate activiteit van huismussen in het plangebied plaatsvindt.

Indien nesten van jaarrond beschermde soorten worden vernietigd in verband met werkzaamheden is een ontheffing van de Wet Natuurbescherming en compensatie in de nieuwe situatie noodzakelijk. De huismus is het gehele jaar in Nederland en maakt het gehele jaar gebruik van de verblijfplaats. Om deze reden moeten voor de periode van het uitvoeren van de werkzaamheden tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen worden gerealiseerd in de vorm van huismuskasten. Er kan ook direct worden geïnvesteerd in permanente alternatieve voorzieningen op korte afstand van de huidige verblijfplaatsen.

De planning voor een plangebied waarin worden verwacht kan er dan als volgt uitzien:

In maart vond de ecologische quickscan plaats. Deze stelt vast dat jaarrond beschermde soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Het nader onderzoek loopt voor huismussen tot half mei. Indien blijkt dat huismussen daadwerkelijk aanwezig zijn in het plangebied en een negatief effect optreedt op de soort als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden, is een ontheffing nodig. De werkzaamheden kunnen starten na ontvangst van de ontheffing en buiten het broedseizoen van de huismus, welke globaal loopt van maart tot en met augustus. In de permanente situatie zijn de volgende opties mogelijk: Er kunnen nestpannen of inmetelstenen worden aangebracht ten behoeve van huismussen. Bij de realisatie van een pannendak kan er ook voor worden gekozen vogelschroot te plaatsen onder de tweede of derde rij dakpannen.

7.2 Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn beschermd in het kader van de Wet Natuurbescherming. Dit betekent dat vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soorten niet zomaar mogen worden aangetast. Hiervoor is een ontheffing van de Wet Natuurbescherming nodig.

Tijdens het uitvoeren van de ecologische quickscan is vastgesteld dat in het plangebied vleermuizen kunnen voorkomen. Nader onderzoek is nodig om het voorkomen van vleermuizen met zekerheid vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Omdat vleermuizen nachtdieren zijn, zijn deze overdag niet of nauwelijks waar te nemen. Tijdens het aanvullend onderzoek moet het plangebied 's nachts worden onderzocht met behulp van een zogenaamde batdetector.

Tijdens het uitvoeren van vleermuisonderzoeken wordt gewerkt volgens het landelijk vastgestelde vleermuisprotocol (opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus, 2017). Tijdens het onderzoek zal worden beoordeeld in hoeverre het plangebied een functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen en in hoeverre deze een onderdeel vormt van een essentieel foerageergebied en/of vliegroute. Vaste rust- en verblijfplaatsen kunnen voor vleermuizen meerdere functies bezitten en moeten gedurende verschillende periode worden onderzocht:

Zomerverblijfplaats: 15 april - 15 augustus;
Kraamverblijfplaats: 15 mei - 15 juli;
Paarverblijfplaats: 15 augustus - 1 oktober;
Zwermplaats: 1 augustus - 10 september.

De vijf bezoeken die nodig zijn voor het aanvullend onderzoek (indien het plangebied verschillende op afstand van elkaar liggende locaties heeft waar vleermuizen worden verwacht kunnen meerdere bezoeken of meerdere waarnemers noodzakelijk zijn) vinden bij voorkeur plaats in de volgende periodes:

- Half mei avondbezoek;
- Half juni ochtendbezoek;
- Begin augustus avondbezoek;
- Eind augustus avondbezoek;
- Half september avondbezoek.

In het geval daadwerkelijk vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied, dan is een ontheffing noodzakelijk, deze moet worden aangevraagd. Er dienen ten eerste tijdelijke (mitigerende) maatregelen genomen te worden. Elke verblijfplaats dient ruim voor het ingaan van de werkzaamheden in meervoud te worden gecompenseerd. Er geldt een gewenningstijd van zes maanden voor alternatieve paarverblijfplaatsen en drie maanden voor zomerverblijfplaatsen, waarbij alleen de maanden april tot en met oktober meetellen. Tevens moeten in de nieuwe situatie permanente (compenserende) maatregelen worden genomen. Ook dit dient in meervoud te geschieden.

De planning voor een plangebied waarin vleermuizen verwacht kunnen worden kan dan als volgt uitpakken:

In maart vond de ecologische quickscan plaats. Deze stelt vast dat vleermuizen in het plangebied kunnen voorkomen. Het nader onderzoek loopt tot en met september. In oktober wordt de rapportage opgeleverd. In oktober wordt de ontheffing aangevraagd en worden de mitigerende maatregelen genomen. De daadwerkelijke werkzaamheden in het plangebied kunnen starten als de ontheffing is verleend en de gewenningstijd voor alternatieve verblijfplaatsen in acht is genomen. Dit is naar verwachting vanaf juni 2021. Dit proces kan worden versneld door voor april 2020 reeds vleermuiskasten in de omgeving op te hangen. In dat geval kan, indien er vleermuizen in het gebied verblijven, worden gestart met de werkzaamheden zodra de in oktober 2020 aangevraagde ontheffing is verleend (dit kan ongeveer 20 weken duren).

Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Wet natuurbescherming geven wij in relatie tot de voorgenomen nieuwbouw de volgende aanbevelingen met als doel de ecologische structuren in de omgeving te versterken.

- er kunnen neststenen worden aangebracht ten behoeve van huismussen en gierzwaluwen (foto boven en links midden). Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden.

- Huismussen hebben schuilplaatsen in de directe omgeving van het nest nodig. Hiervoor kunnen bomen en/of struiken worden aangeplant. Een kleine plaats waar een zandbad genomen kan worden door de huismus moet ook aanwezig zijn.

- Creëer insectenhôtels. Deze kunnen worden geplaatst aan de randen van het plangebied of op de groene daken.

Voorbeelden van insectenhôtels.

- het planten van bomen en struiken voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten. Een haag van meidoorn, lijsterbes en liguster langs de rand van het plangebied zorgt voor schuil- en foerageermogelijkheden voor vele soorten dieren.

Checklist groen bouwen

Verstedelijking draagt bij aan het verlies van biodiversiteit, maar de bouw biedt ook kansen. Voor sommige dieren zijn onze steden en dorpen zelfs het belangrijkste leefgebied. Daar kan iedereen een steentje aan bijdragen.

Met de Checklist Groen Bouwen kan iedere bouwonderneming, architect of projectontwikkelaar zijn projecten en ontwerpen natuurvriendelijker maken. Het beantwoorden van enkele simpele ja/nee vragen leidt tot eenvoudige soortbeschermingsmaatregelen.

<https://www.checklistgroenbouwen.nl/>

Literatuur en bronvermelding

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Limpens e.a. KNNV 1997

Bats of Britain and Europe, C. Dietz en A. Kiefer, Bloomsbury 2016

www.vleermuis.net, voor up-to-date kennis van vleermuizen

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, juli 2017, BIJ12

Brochure vleermuisvriendelijk bouwen: Zoogdiervereniging e.a., 2011

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(Redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland

Kennisdocument Rugstreeppad, *Bufo calamita*, Versie 1.0, juli 2017, BIJ12

Stichting RAVON: www.ravon.nl

Nederlandse Oecologische Flora. Wilde planten en hun relaties. Weeda e.a. 1985-1994

Verspreidingsatlas planten. 13 mei 2014, <http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

SOVON Vogelonderzoek Nederland: www.sovon.nl

Vereniging Vogelbescherming: www.vogelbescherming.nl

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep, Ministerie van LNV, 2009

Kennisdocument Huismus – *Passer domesticus* - Versie 1.0, juli 2017, BIJ12

Atlas van de Nederlandse Zoogdieren, Zoogdiervereniging 2016, S. Broekhuizen et al.

Maps.amsterdam.nl – Ecologische gegevens in de gemeente Amsterdam